

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ตัวอย่าง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

คณิตศาสตร์ เล่ม ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

จัดทำโดย

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 978-616-7235-89-9

พิมพ์ครั้งที่ห้า ๓๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๕๖

องค์การค้าของ สกสค. จัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ทีโรมพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

๑๒๕๘ ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือเล่มนี้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายчинกสรร ภูมิรัตน)

เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ นี้ จัดทำขึ้น ตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับให้สถานศึกษาเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนและใช้ เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ความรู้ความเข้าใจผู้เรียนนำไปสู่ทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้ ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านคณิตศาสตร์จาก สถาบันต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อประยุกต์ใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ขอขอบคุณสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนบุคคลและหน่วยงานที่ มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือไว้ ณ โอกาสนี้

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑

คำชี้แจง

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวท.) ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ รวมทั้งสารการอุปแบบและเทคโนโลยี และสาระเทคโนโลยีสารสนเทศในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตลอดจนจัดทำสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรดังกล่าว

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีด้วยกันห้าหมวด ๖ เล่ม จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ทำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปพร้อมๆ กับชีวิต และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถปรับใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียนทั้ง ๖ เล่มนี้ เพื่อจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ตามความเหมาะสม

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ เล่ม ๑ ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วยเรื่อง ตัวหารร่วมมากและตัวคูณร่วมน้อย ระบบจำนวนเต็ม เลขยกกำลัง และพื้นฐานทางเรขาคณิต ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อย่างไรก็ตามผู้สอนสามารถปรับบทเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

การจัดทำหนังสือเรียนคณิตศาสตร์เล่มนี้ สวท. ได้รับความร่วมมืออย่างดีเยี่ยมจากคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และครุผู้สอน จากหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน สวท. จึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี่ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาคณิตศาสตร์ อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติต่อไป หากมีข้อเสนอแนะใดที่จะทำให้หนังสือเรียนเล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โปรดแจ้งให้สาขาวิชาคณิตศาสตร์มัธยมศึกษา สวท. ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นางสาวนารี วงศ์สิโจน์กุล)

รองผู้อำนวยการ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ตัวหารร่วมมากและตัวคูณร่วมน้อย	1
1.1 ตัวหารร่วมมากและการนำไปใช้	2
1.2 ตัวคูณร่วมน้อยและการนำไปใช้	11
บทที่ 2 ระบบจำนวนเต็ม	23
2.1 จำนวนเต็ม	23
2.2 การบวกจำนวนเต็ม	28
2.3 การลบจำนวนเต็ม	39
2.4 การคูณจำนวนเต็ม	45
2.5 การหารจำนวนเต็ม	51
2.6 สมบัติของจำนวนเต็ม	55
บทที่ 3 เลขยกกำลัง	65
3.1 ความหมายของเลขยกกำลัง	66
3.2 การคำนวณการของเลขยกกำลัง	77
3.3 การนำไปใช้	95

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 พื้นฐานทางเรขาคณิต	105
4.1 จุด เส้นตรง ส่วนของเส้นตรง รั้งตี และมุม	105
4.2 การสร้างพื้นฐาน	122
4.3 การสร้างรูปเรขาคณิตอย่างง่าย	142
บรรณานุกรม	155
ภาคผนวก	157
บัญชีศัพท์	157
บัญชีสัญลักษณ์	159